

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Pietersinstituut te TURNHOUT

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	123588-123571
Instellingsnummer	123571
Instelling	Sint-Pietersinstituut
Directeur	Lieve BOSMANS
Adres	Jubileumlaan 1 - 2300 TURNHOUT
Telefoon	014-63.99.11
Fax	014-63.99.12
E-mail	info@sint-pietersinstituut.be
Website	http://www.sint-pietersinstituut.be
Bestuur van de instelling	VZW KOR Turnhout
Adres	Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3
Scholengemeenschap	SGKSO Arendonk - Beerse - Turnhout
Adres	Kloosterbaan 5 - 2370 ARENDONK
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	28/01/2013, 29/01/2013, 30/01/2013, 31/01/2013, 1/02/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/02/2013
Datum bespreking verslag met de instelling	06/03/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Vinciane Vanderheyde
Teamleden	Ria Coenen Dirk Diepers Bart Maes Walter Van den Brandt Liesbet Waumans
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Frans in 1A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (Leerplan 2010/014)	7
3.1.1.2 Plastische opvoeding in de A-stroom (Leerplan 2008/044)	9
3.1.1.3 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen (Leerplan 2011/009)	11
3.1.1.4 Latijn in 1A en Grieks en Latijn in de basisopties Grieks-Latijn en Latijn; Latijn in aso II Grieks-Latijn en Latijn; Grieks en Latijn in aso III Grieks-Latijn, Latijn-Moderne talen en Latijn-Wiskunde (Leerplannen 2011/001, 2006/003, 2006/038)	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Professionalisering	16
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	16
4.2 Begeleiding	17
4.2.1 Leerbegeleiding	17
4.3 Evaluatie	18
4.3.1 Evaluatiepraktijk	18
4.3.2 Rapporteringspraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	24
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	24
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Sint-Pietersinstituut te Turnhout vormt een pedagogische eenheid van een eerstegraadschool en een school met een zesjarige structuur. De school biedt in de eerste graad drie basisopties aan in de A-stroom, gericht op een doorstroming naar aso-studierichtingen. Voor de tweede en de derde graad maakte de school een doordachte keuze van een aantal studierichtingen uit het aso, afgestemd op het profiel van haar leerlingenpubliek.

De school heeft een gunstige startpositie: er zijn weinig leerlingen met onderwijsachterstand, kansarmoede of specifieke zorgvragen. Ze heeft een stabiele leerlingenpopulatie. Het leerlingenaantal is de laatste jaren gestegen.

De school kan een hoog percentage A-attesten en goede slaagresultaten van de leerlingen in het hoger onderwijs voorleggen. Het aangename leer- en leefklimaat, de zorg voor de leerlingen en de inzet van de personeelsleden dragen hier zeker toe bij. Het welbevinden van de leerlingen is hoog.

De doorlichting toont aan dat het onderwijs van de meeste onderzochte vakken voldoende leerplangericht is. De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad, voor wetenschappen in de tweede en de derde graad en de onderzoekscompetentie voor cultuur- en gedragswetenschappen zijn voorbeelden van goede praktijk. Voor Frans en Engels is de leerplanrealisatie in de studierichtingen met pool Moderne talen voor verbetering vatbaar. Voor socio-economische initiatie in de eerste graad voldoet de leerplanrealisatie niet. In het algemeen is er nog nood aan het uitbouwen van een schoolbrede visie voor de realisatie van de onderzoekscompetentie.

Dankzij de integratie van ICT in het onderwijsleerproces, het organiseren van goed uitgewerkte didactische uitstappen, de deelname aan olympiaden en de vele andere schoolactiviteiten krijgt het curriculum doorgaans een eigentijds, uitdagend en levensecht karakter. De leerplanrealisatie wordt goed ondersteund door de uitrusting en leermiddelen.

De beleidslijnen worden uitgestippeld door het directieteam dat hierbij een participatief leiderschap hanteert. De directie slaagt erin om voor de leerlingen en de personeelsleden een creatieve en lerende werkomgeving te creëren waar aandacht is voor ontwikkeling. Vakgroepen worden aangestuurd en geresponsabiliseerd om de eigen kwaliteit te bewaken. Een meer gerichte opvolging van een aantal onderwijskundige thema's en van de vakgroepwerking is een uitdaging voor het beleidsteam.

Uit het onderzoek van de geselecteerde procesvariabelen blijkt dat de school haar eigen kwaliteit bewaakt. Een belangrijke pijler in de schoolwerking is de leerbegeleiding als middel om leerlingen zoveel mogelijk ontwikkelingskansen te bieden en te brengen tot zelfstandigheid bij het leren. Hiervoor heeft de school een doordachte aanpak uitgewerkt met een preventief en een remediaal luik en voorziet zij in de nodige structurele ondersteuning. Het lerarenkorps werkt geëngageerd mee aan de concretisering van de schoolvisie in de leerbegeleiding. Op vakkenniveau is het integreren van het leren leren in de lessen in de tweede en derde graad en het begeleiden naar zelfstandig leren nu aan de orde.

De belangrijkste werkpunten voor de toekomst situeren zich in de leerplangerichtheid van de leerlingenevaluatie en in de rapporteringspraktijk. De evaluatie van vakvaardigheden en de opvolging van de vakattitudes is in de meeste vakken voor verbetering vatbaar. De informatiedoorstroming over de leervorderingen van de leerlingen is ook een aandachtspunt. De school is zich hiervan bewust en wil hierin verbetering brengen.

De school staat regelmatig stil bij de effectiviteit van haar eigen werking. Het reflectief vermogen en de open en lerende houding van beleidsteam en leraren bieden voldoende garanties om de uitdagingen op schoolniveau en de tekorten op vakkenniveau efficiënt aan te pakken. Het advies is dan ook gunstig.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, plastische opvoeding	Latijn
Graad 1 Latijn	plastische opvoeding	Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, plastische opvoeding	socio-economische initiatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in 1A en in de basisoptie Moderne wetenschappen (Leerplan 2010/014)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelstellingen voldoet. De evaluatie is globaal valide. De leerlingenresultaten zijn goed. Dit wijst op een voldoende bereiken van de leerplandoelen. De leerlingen kunnen rekenen op professionele leerbegeleiding. De infrastructuur en uitrusting voldoen.

Onderwijsaanbod De kennis wordt grondig opgebouwd in betekenisvolle contexten. Tijdens de lesbezoeken werd vastgesteld dat kenniselementen regelmatig in functionele mondelinge transfersituaties worden ingeoeffend.

De meeste taakspecifieke opdrachten voor de vijf vaardigheden worden ingeoeffend. De luistervaardigheidstraining wordt voldoende ondersteund door het consequente gebruik van het Frans in de lessen. Bij lees- en luistervaardigheid is er voldoende variatie in tekstsoorten. Enkel de prescriptieve teksten komen minder frequent aan bod. Het is erg waardevol dat de vakgroep een leesbeleid voert vanaf het eerste leerjaar en leerlingen het plezier doet ervaren van het lezen van verhaaltjes. Leerlingen worden uitgenodigd om hun appreciatie uit te spreken over de lectuur, waardoor ze hun voorkeuren leren kennen. Spreek- en gespreksvaardigheid krijgen tijdens de lessen voldoende aandacht. Leerlingen vertonen spreekdurf. De schrijfvaardigheidstraining voldoet. Het aantal uitdagende opdrachten die aanleiding geven tot gerichte feedback en een tweede versie was vorig schooljaar nog veeleer beperkt. Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat dit schooljaar meer schrijf oefeningen werden ingelast.

Sinds dit schooljaar werken leerlingen met een taalportfolio. Leerstrategieën voor de vijf taalvaardigheden komen hierin expliciet aan bod. Ze worden bij verwerkingsopdrachten toepassingsgericht gebruikt met het oog op het zelfstandig leren van leerlingen. Leerlingen leren naslagwerken en compendia gebruiken.

De Franstalige cultuur en actualiteit worden in de klas gebracht via het leerboek en de decoratie van de leslokalen. Leerlingen werken ook soms met video/dvd/internetdocumenten. Voorts nemen ze in 1,2 ook deel aan een Franse dag met workshops rond culturele aspecten. Dit bevordert het ontwikkelen van een positieve perceptie t.a.v. de taal.

Evaluatiepraktijk Op basis van de resultaten van het vorige schooljaar werd vastgesteld dat de leerlingenresultaten globaal goed tot sterk zijn.

De globale afspraken voor de evaluatie op schoolniveau worden opgevolgd. De vakgroep maakt bijkomend duidelijke inhoudelijke en organisatorische afspraken en streeft een zo hoog mogelijke gelijkgerichtheid na tussen de verschillende leraren.

De vakgroep kiest resoluut voor een procesgerichte benadering van de evaluatie die een sterk formatieve inslag heeft. Dit komt tot uiting in de verhouding van de punten voor dagelijks werk (70%) en examens (30%). De vakgroep toetst regelmatig, zodat leerlingen veel kansen krijgen om de leerstof te verwerken en er kort op de bal kan worden gespeeld bij problemen.

Sinds dit schooljaar is er een duidelijke evolutie merkbaar naar een evaluatie van kennis in relevante communicatieve contexten. De vakgroep plant de evaluatie van de taaltaken voor de vijf vaardigheden zodat de representativiteit voor de leerplandoelen hoog is. In functie van remediëring en verdere oriëntering zoekt men naar een manier om doelmatig te beoordelen welke leerlingen de minimale leerplandoelen bereiken en welke leerlingen uitbreidingsdoelen halen. De vakgerelateerde attitudes worden beperkt geëvalueerd; er is vooral aandacht voor het evalueren van spreekdurf en –bereidheid.

Er zijn een aantal positieve evoluties m.b.t. het hanteren van scorewijzers voor het evalueren van spreek- en schrijfvaardigheid.

Leerbegeleiding Leerlingen werken in een stimulerende sfeer. Er is aandacht voor succesbeleving. In de meeste lessen wordt het onderwijsleergesprek afgewisseld met zelfstandige individuele oefenmomenten en occasioneel met pairwork, waarbij leerlingen dialogjes inoefenen.

De vakgroep besteedt veel aandacht aan de preventieve leerbegeleiding. De lessen worden visueel ondersteund met eigentijds projectiemateriaal. Afsprakenbladen en de studeerwijzer van het leerboek ondersteunen de planningsvaardigheid. Leerlingen krijgen studietips en oefenen de leermethode. Er wordt voorzien in extra compendia voor het leren van werkwoorden en woordenschat. Het responsabiliseren van de leerlingen voor het eigen leerproces wordt benadrukt door reflectie te bevorderen. Na elke unit bereiden leerlingen zich voor op een toets met herhalingsoefeningen die ook aanleiding geven tot zelfevaluatie en het bepalen van het verdere gedifferentieerde leertraject.

Leerlingen met leerstoornissen genieten een gedifferentieerde aanpak bij het onderwijs en de evaluatie. Toetsen worden steeds klassikaal gecorrigeerd om uit de fouten te leren. Er is geen gerichte registratie van het verloop en de effecten van de remediëring. De leervorderingen van leerlingen worden wel meegenomen bij klassenraden.

De vakgroep maakt intensief gebruik van het beschikbaar online oefenmateriaal bij het leerboek, zowel voor de remediëring als voor het aanbieden van uitbreidingsoefeningen

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting voldoen. In elk lokaal is een beamer en computer met internetverbinding. Er zijn computerlokalen met de nodige audiovisuele uitrusting. Het openleercentrum bevat voldoende woordenboeken en een collectie leesboekjes.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking wordt aangewend als een sterke hefboom voor kwaliteitsverbetering. Men werkt planmatig op basis van een vakwerkplan met jaarlijkse prioriteiten. N.a.v. het in voege treden van het nieuwe leerplan heeft de vakgroep de onderwijs- en evaluatiepraktijk in de eerste graad onderzocht en bijgestuurd. Er worden heel wat afspraken gemaakt over essentiële organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking. Er is aandacht voor de horizontale en verticale samenhang van het onderwijs. De vakgroep heeft recentelijk leerlijnen opgesteld. Het overleg fungeert als een vorm van intervisie doordat documenten, zoals bijv. toetsen en examens, op kwaliteit worden gecontroleerd. De vakgroep besteedt aandacht aan deskundigheidsontwikkeling door nascholingen te volgen en de nieuwe inzichten te multipliceren. Wanneer noodzakelijk wordt de hulp van de vakbegeleider ingeroepen.

3.1.1.2 Plastische opvoeding in de A-stroom (Leerplan 2008/044)

Voldoet

De meeste vakgebonden eindtermen en leerplandoelstellingen worden via inhoudelijk uitdagende opdrachten aangereikt. De leerlingenevaluatie voldoet.

Onderwijsaanbod De leerstofbehandeling verloopt gestructureerd en weldoordacht. Het palet behandelde twee- en driedimensionale grafische technieken is gevarieerd en de meeste opdrachten stimuleren de verbeeldingskracht en het creatief vermogen van de leerlingen. De integratie van ICT en moderne media in het curriculum is een voorbeeld van goede praktijk.

Dat betekent echter niet dat er voor sommige leerplancomponenten geen groeimarge meer zou zijn. De studie van de beeldaspecten, het waarnemingsteken en de behandeling van de leerstof kunstinitiatie kunnen een prominentere plek in het jaarprogramma innemen en explicieter worden aangereikt.

Onderwijsorganisatie De jaarplannen bevatten relevante informatie en ondersteunen de leerplanrealisatie. De erin opgenomen leerstof wordt aan de leerplandoelstellingen en -inhouden getoetst, waardoor hiaten en overlappingsen in de leerplanbehandeling worden opgespoord en weggewerkt. Ook het uitwerken van een transparante verticale leerlijn komt de leerplangerichtheid ten goede.

De schoolleiding staat positief tegenover de muzisch-creatieve vakken en spant zich in om het symbolisch bewustzijn van de leerlingen te prikkelen. Plastische opvoeding wordt niet alleen in de basisvorming van de eerste graad geroosterd, maar ook in het keuzegedeelte van het eerste jaar van de tweede graad en in het vijfde leerjaar Humane wetenschappen. Daarenboven komt esthetica in alle studierichtingen van de derde graad aan bod.

In de gebouwen wordt leerlingenwerk tentoongesteld, zodat het vak plastische opvoeding er moeiteloos in slaagt om zich in deze aso-school te profileren.

Uitrusting De school beschikt over een ruim, helder en luchtig vaklokaal plastische opvoeding dat plaats biedt aan groepen tot maximaal een vijftientigtal leerlingen en is uitgerust met de minimaal vereiste leermiddelen. Het lokaal straalt de identiteit van het vak uit.

Evaluatiepraktijk Bij de evaluatie worden het ontwerp, de kleurtoepassing, de compositie, de afwerking en/of andere aspecten van het werkproces beoordeeld. Aan de algemene of vakgebonden attitudes wordt in mindere mate aandacht besteed. Waar nodig verrijken de leraren hun cijferbeoordelingen met extra commentaren en/of bijsturingsvoorstellen.

De leraren koppelen de evaluatie niet systematisch aan de mate waarin de leerlingen al dan niet de leerplandoelstellingen en/of -inhouden bereiken, waardoor zij aan validiteit inboet. Er is nog ruimte om ze meer leerplangericht in te vullen.

Leerbegeleiding De klassfeer en de relaties tussen de leerlingen en de leraren worden gekenmerkt door een aangename bedrijvigheid en wederzijds respect.

Voor een aantal opdrachten wordt het leerproces ondersteund door doordacht en gestructureerd samengestelde werkbladen. Deze werkwijze, die nochtans navolging verdient, wordt echter niet voor alle jaaropgaven aangehouden.

Niet alle theoretische leerstof wordt in voldoende mate onderbouwd met informatiebladen of cursussen. Ook de documentatieverzameling en het experimenteel onderzoek verdienen meer aandacht.

Deskundigheidsbevordering Jaarlijks worden, naast informele overlegmomenten, een drietal formele vakvergaderingen gehouden. Zowel praktische als pedagogisch-didactische thema's komen er aan bod. Op vraag van de directie stellen de leden jaarlijks een 'vakwerkplan' op waarin ze een aantal projecten en/of vakspecifieke prioritaire aandachtspunten opnemen.

3.1.1.3 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen (Leerplan 2011/009)

Voldoet niet

De school kan het bereiken van de leerplandoelstellingen onvoldoende verantwoorden. De drie contexten worden onvoldoende evenwichtig behandeld. Vooral de context 'Ik en de gemeenschap' komt onvoldoende aan bod. De door het leerplan gevraagde dwarsverbindingen tussen socio-economische initiatie (Sei) en wetenschappelijk werk beperken zich tot het gelijktijdig behandelen van slechts één projectbundel. De gespreide evaluatie is onevenwichtig, onvoldoende transparant en niet valide.

Onderwijsaanbod Ondanks de professionele individuele taakbekommernis voor het vak, steunt de leerplanrealisering veeleer op het leerboek dan op inzicht in het leerplanconcept. De meeste leerinhouden van de contexten 'Ik als consument' en 'Ik als deel van het gezin' komen aan bod. Een aantal onderwerpen wordt uitgebreider en diepgaander behandeld dan het leerplan vraagt. Met het veeleer beperkte aanbod van onderwerpen uit de context 'Ik en de gemeenschap' worden kansen gemist om ook de sociale finaliteit van het initiërende nog meer uit de verf te laten komen. Brede maatschappelijke thema's zoals het uitgavenpatroon van de overheid, mobiliteit en solidariteit bieden hiertoe opportuniteiten. De door het leerplan gevraagde relatie tussen wetenschap en samenleving komt onvoldoende tot uiting via een gezamenlijke contextuele en projectmatige aanpak. Ondanks de lestijden die vorig schooljaar besteed werden aan één enkel project milieu, was de uitwerking te eenzijdig om voldoende dwarsverbindingen tussen de vakken socio-economische initiatie en wetenschappelijk werk te realiseren.

De jaarplannen worden onvoldoende aangewend als werkinstrumenten om de leerinhouden oordeelkundig over het jaar te spreiden en om erover te waken dat alle leerinhouden en projecten evenwichtig aan bod komen.

Uitrusting Er wordt voldaan aan de minimale materiële vereisten zoals het leerplan voorschrijft. In de klaspraktijk slaagt men erin om leerinhouden en media op gepaste wijze met elkaar te verbinden. Het elektronische leerplatform wordt positief benut om oefen- en verwerkingsmateriaal aan te bieden.

Leerbegeleiding In de les heerst een aangenaam, rustig en motiverend leerklimaat. De leraren slagen erin om de gedisciplineerde klasgroepen taakgericht te laten werken en ze zijn leerlingbetrokken. Er wordt op een gevarieerde wijze ingehaakt op de leefwereld van de leerlingen en ze krijgen regelmatig gedifferentieerde en activerende opdrachten tijdens de lessen. Er wordt ruimte gecreëerd voor persoonlijk werk en voor groepswork. Gevarieerde werkvormen en dito klasopstellingen bevorderen ontegensprekelijk de actieve inbreng en de betrokkenheid van de leerlingen.

Hoewel deelaspecten van het onderzoekend leren regelmatig worden ingeoeft en toegepast via groepswork en zelfstandig werk, zijn er ongetwijfeld nog groeikansen wat de volwaardige en integrale uitwerking ervan betreft (zie punt 4.4 van het leerplan). De leerlingen zijn nog niet echt vertrouwd met het hanteren van het OEVR-model (Oriënteren, Exploreren, Verklaren, Uitdiepen, Reflecteren) als inspirerend raamwerk om contexten en projecten uit te werken.

Tijdens de lessen wordt duidelijke en heldere instructietaal gebruikt. Inzake taalgericht onderwijs wordt aandacht besteed aan correcte begripsvorming. Men heeft oog voor het laten opzoeken en/of het expliciteren van moeilijke woorden.

Men slaagt erin om de leerlingen bepaalde attitudes bij te brengen (bijv. de eigen mening verwoorden of bereid zijn om samen te werken). Ook het zich kritisch en objectief opstellen t.a.v. specifieke maatschappelijke verschijnselen wordt in de aangeboden contexten voldoende gestimuleerd.

Evaluatiepraktijk De gespreide evaluatie is onevenwichtig en onvoldoende leerplangericht. Het formatieve karakter wordt onvoldoende geconcretiseerd door de veeleer beperkte frequentie van de toetsing en de gebrekkige terugkoppeling naar de leerlingen. Analyserende en remediërende woordcommentaren bij zwakke resultaten ontbreken. De puntenverdeling ontbreekt en de wijze van correctie is weinig transparant zodat de leerlingen niet altijd weten wat van hen verwacht wordt. Op die wijze voldoet de evaluatie ook niet als een aspect van het leerproces. Voor een gelijkgerichte evaluatie van vakattitudes zijn de leraren nog zoekende.

Deskundigheidsbevordering De veelvuldige opdrachtenwisselingen in een aantal klassen hypothekeren de deskundigheidsopbouw en het diepgaand werkoverleg. De inspanningen die op individuele basis geleverd worden, missen ook doeltreffendheid door het ontbreken van een klankbord dat toelaat om over de eigen onderwijspraktijk te reflecteren en deze creatief bij te sturen. Toch bieden de inzet van een aantal leraren en het sterk beleidsvoerend vermogen van de schoolleiding voldoende garantie voor het wegwerken van de tekorten in de leerplanrealisatie. Continuïteit in de opdrachtenverdeling maar ook diepgaand vakoverleg met wetenschappelijk werk zijn echter randvoorwaarden om doelgericht te kunnen werken aan de aandachtspunten in dit vakverslag.

3.1.1.4 Latijn in 1A en Grieks en Latijn in de basisopties Grieks-Latijn en Latijn; Latijn in aso II Grieks-Latijn en Latijn; Grieks en Latijn in aso III Grieks-Latijn, Latijn-Moderne talen en Latijn-Wiskunde (Leerplannen 2011/001, 2006/003, 2006/038)

Voldoet

De leerplandoelstellingen en de leerplaninhouden worden in voldoende mate gerealiseerd, zowel voor Grieks als voor Latijn. De evaluatie is voldoende valide. De infrastructuur en de uitrusting voldoen.

Onderwijsaanbod In de eerste graad verloopt de overstap naar het nieuwe leerplan en de bijhorende aanpassingen in de leerplanrealisatie, vooral voor wat het hanteren van valentigrammatica en lektuurmethode betreft, zorgvuldig en op basis van overleg in de vakgroep. De implementatie van het leerplan is evenwel nog niet optimaal. In een aantal gevallen worden nieuwe leerinhouden grammatica en vocabularium nog zeer theoretisch en weinig functioneel aangebracht, verwerkt en ingeoeft. Lektuur komt beter aan bod, vooral door een geïntegreerde aanpak van de oefeningen. Toch wordt lektuur nog te veel beschouwd als het sluitstuk van de grammaticale verwerving en staat het lezen onvoldoende centraal in het leerproces. De vakgroep heeft de uitgewerkte lektuurmethode omgezet in een - weliswaar vrij omslachtig - leerlingendocument. Positief hierbij is dat de leerlingen worden geoefend in het zelf markeren van woordgroepen. Het leesproces verloopt evenwel zeer vertaalgericht, zodat heel wat tekstbegrip bij de leerlingen tot stand komt via de vertaling en niet uit de Griekse of Latijnse

brontekst. Cultuur krijgt recentelijk voldoende gewicht. De vakgroep plant de aanleg van een cultuurportfolio, die gedurende het hele curriculum kan worden aangevuld en meegenomen. De brede aandacht voor binnen- en buitenschoolse activiteiten in klassieke context vormt een meerwaarde.

In de tweede graad Latijn worden de grammaticale leerinhouden verder aangevuld en verwerkt. In II,1 gebeurt dat zeer intensief en opnieuw buiten lectuurverband. Morfologische items worden geïsoleerd ingeïsoerd. De syntactische fenomenen komen aan bod in losse zinnen, waar het duiden van de grammaticale toepassing primeert. In II,2 zijn, door samenzetting van de studierichtingen Grieks-Latijn en Latijn, de lestijden opgesplitst in 'vier plus een'. In de studierichting Latijn wordt dat vijfde lesuur onvoldoende leerplangericht en doeltreffend ingevuld. Globaal is de tijdsbesteding voor grammatica beperkter en meer afgestemd op lectuur. De lectuurcanon wordt voldoende gerealiseerd, zij het dat de lectuur buiten leerplan (Plinius) uitgebreid is. Men volgt in grote lijnen de lectuurmethode van de eerste graad, maar de activiteit van de leerlingen is veel beperkter en het leestempo ligt veeleer laag. De gelezen teksten worden degelijk gekaderd en besproken met aandacht voor tekstopbouw, stilistiek, historische realia, actualisering en receptie.

In de derde graad worden zowel voor Grieks als voor Latijn de verschillende leerplanaspecten behandeld, maar de spreiding en de bestede tijd zijn uiteenlopend. Voor Latijn komt het lyrische aspect onvoldoende aan bod en wordt het filosofische aspect niet met lectuur onderbouwd. Ook hier is het leestempo traag en is de hoeveelheid gelezen tekst veeleer beperkt. Net zoals in de tweede graad wordt de lectuur kwaliteitsvol omkaderd met de reeds vermelde elementen.

Voor de realisatie van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie zijn er opdrachten in II,2 en III,2, maar de opbouw vanuit de vorige leerjaren ontbreekt. Een aantal opdrachten beantwoordt nog niet volledig aan de verschillende aspecten van leren onderzoeken. Het niveau van de afgeleverde werken is uiteenlopend, maar globaal behoorlijk. Wel vraagt het formuleren van de onderzoeksvraag en van de besluiten extra aandacht. Er is ook nood aan pooloverstijgend overleg voor het uitwerken van een schoolbrede visie.

Evaluatiepraktijk

In de eerste graad en in II,1 peilen de frequente toetsen over vocabularium en kennis van grammatica slechts naar een beperkt spectrum van de leerplandoelstellingen. Lectuur en cultuur komen daarin niet aan bod. Rekening houdend met een gewicht van 40 % voor dagelijks werk in het eindtotaal van de eerste graad is het aandeel van vocabularium daarin te groot. De grotere repetitietoetsen en de examens bevatten wel de verschillende leerplancomponenten. Grammatica behoudt evenwel een zwaar gewicht, omdat, naast het grammatica- en oefeningenluik, de lectuurbevraging ook heel wat grammaticale elementen inhoudt. De reeds geformuleerde bemerkingen over het onvoldoende functioneel en legergericht werken gelden ook voor de evaluatie. Vanaf II,2 is de evaluatie hoofdzakelijk legergericht en omvat ze de verschillende aspecten van het leesproces. De bevraging is genuanceerd, maar peilt voornamelijk naar behandelde en besproken tekstelementen.

In de tweede en derde graad ontbreken bij toetsen vaak de opgaven en puntenverdeling, wat wijst op dicteren van de opdracht.

In alle leerjaren wordt een examen over leesvaardigheid voorgelegd. In de cijfers dagelijks werk en in het leerproces van de leerlingen komen soortgelijke proeven te weinig en nog niet systematisch voor. Voor de correctie ervan zijn er binnen de vakgroep geen criteria vastgelegd, zodat er over de verschillende leerjaren andere correctiemethodes worden toegepast.

Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie werden evenmin criteria en procedures vastgelegd. Vooral in de derde graad gebeurt de evaluatie te algemeen. Van het totale puntentotaal (een derde van de cijfers voor dagelijks werk van het tweede semester) gaat 40 % naar de evaluatie van het proces, maar daarover ontbreken de gegevens. Ook het eindproduct wordt globaal beoordeeld.

Leerbegeleiding Er heerst over het algemeen een aangenaam en rustig lesklimaat, met vriendelijke omgangsvormen tussen leraar en leerlingen. Er is voldoende zorg voor alle leerlingen. Binnen de vakgroep zijn stappenplannen leren leren, studietips en – in het kader van het talenbeleid – een vakgebonden begrippenlijst opgesteld. Bij de voorbereiding van de examens voorziet men in leerstofoverzichten. Er zijn geen structurele bijwerklussen, maar de leraren zijn op vrijwillige basis beschikbaar voor extra uitleg en remediëringsoefeningen.

Anderzijds verlopen de lessen zeer leraargestuurd, wat de verzelfstandiging van het leerproces enigszins belemmert. Het leestempo is veeleer traag en niet alle leerlingen zijn actief en dynamisch bij de lectuur en de probleemoplossing ervan betrokken. Op deze manier ontwikkelen zij onvoldoende leesvaardigheid. Bij groepswork wordt het werkt tempo onvoldoende bewaakt.

Het lesmateriaal is interessant samengesteld, maar zeer divers. In een aantal gevallen bieden de leerlingendocumenten door de slechte ordening van de talrijke fotokopieën en de vaak zeer slordig geschreven notities onvoldoende ondersteuning bij het studeren. In een aantal leerjaren bevatten de leerlingennotities nog handgeschreven grammaticale overzichten en schema's.

Uitrusting De school beschikt niet over een vaklokaal, maar in alle leslokalen zijn de nodige leermiddelen voorhanden. Het gebruik van pc en beamer tijdens de lessen is leraargebonden uiteenlopend.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Er is geen uitgeschreven visie op de deskundigheidsbevordering. Het beleid brengt de nascholingsbehoeften van het personeel via een enquête in kaart. De resultaten van die bevraging zijn in de vorm van een aantal krachtlijnen in het schoolwerkplan opgenomen. Hieraan voegt de directie nog eigen accenten toe met de bedoeling er een breed draagvlak voor te creëren.

De directie moedigt het volgen van nascholing aan en stimuleert de vakgroepen om hun verantwoordelijkheid met betrekking tot de eigen deskundigheidsontwikkeling op te nemen. Zo wordt van hen verwacht dat zij de kwaliteit van de leerplanrealisatie en de evaluatiepraktijk in eigen rangen bewaken. De vakverantwoordelijken worden aangespoord om actief aan de netwerkgroepen van de pedagogische begeleidingsdienst te participeren en de daar gesprokkelde informatie naar alle collega's door te spelen. Indien wenselijk kan de vakgroep een beroep doen op een pedagogisch begeleider of leden afvaardigen naar externe nascholingen.

Door de combinatie van navormingsinitiatieven op het niveau van de scholengemeenschap, schoolinterne pedagogische leermomenten, contacten met de pedagogische begeleidingsdiensten en externe aanbodgestuurde nascholingen, krijgt het lerarenkorps heel wat kansen om zich te professionaliseren.

Een analyse van de nascholingsgegevens toont evenwel aan dat de deelnemingsgraad aan externe professionaliseringsinitiatieven leraargebonden sterk varieert. Sommigen volgen zelden of nooit nascholing, terwijl anderen de eigen professionaliteit zowel vakinhoudelijk als pedagogisch op peil houden. De schoolleiding stelt geen minimaal aantal deelnames per leraar en per schooljaar voor.

De financiële middelen voor nascholing worden correct aangewend. De investering in de uitbouw van de deskundigheidsbevordering is de jongste schooljaren telkens hoger uitgevallen dan wat ervoor is ontvangen.

De school beschikt over een nascholingsplan, maar het document is niet voor advies aan het lokaal onderhandelingscomité voorgelegd, wat niet in overeenstemming is met de betreffende regelgeving (Decreet van 8/05/2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, art. 8).

Op het einde van het schooljaar evalueren de leraren de gevolgde nascholingen op kwaliteit en bruikbaarheid voor de eigen onderwijspraktijk. De school legt de effecten die het beoogt met haar professionaliseringsbeleid niet vast. Bijgevolg kan ze de effecten ook niet gericht evalueren en bijsturen.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school stelt in haar pedagogisch project om zo veel mogelijk leerlingen die aso-capaciteiten hebben, maximale ontwikkelingskansen te willen bieden. Om deze aspiratie waar te maken, zet ze enerzijds in op een aantal preventieve initiatieven. Anderzijds is er een transparant organisatiemodel voor het zorgbeleid. Binnen dit zorgbeleid zijn er een aantal doelgerichte acties m.b.t. remediërende aspecten van leerbegeleiding en van sociale en emotionele begeleiding. Een begeleidingscel, een duidelijke taakverdeling en de gedeeltelijke vrijstelling van enkele personeelsleden zorgen voor een gecoördineerde werking.

Om leerlingen zo efficiënt mogelijk te begeleiden, brengt de school een aantal gegevens in kaart. Zo wordt aandacht besteed aan de startsituatie vanuit het basisonderwijs of vanuit andere secundaire scholen. Deze informatie wordt aangevuld met de resultaten van een taalvaardigheidstest voor de leerlingen in I, 1. De school besteedt ook zorg aan de jaarlijkse overdracht van leerlingendossiers. Voor leerlingen met specifieke noden is er een grondige analyse van de beginsituatie. Leerlingen van de eerste en de tweede graad dienen het eigen leren op bepaalde momenten te evalueren. Deze informatie over studiehouding en leerstijlen kan mee aanleiding zijn om leerbegeleiding op te starten.

De preventieve leerbegeleiding is vooral in de eerste en de tweede graad sterk uitgewerkt. De klastitularis speelt hierbij een belangrijke rol. Zo wordt in een klasuur in de eerste graad gewerkt aan leren leren aan de hand van goed uitgewerkt materiaal. Het leren wordt verder ondersteund door concrete leerafspraken per vak. Ook in de tweede graad is er structurele aandacht voor leren leren. Er is evenwel geen systematische vakgebonden concretisering meer. Het materiaal dat de school hanteert sluit nauw aan bij de vakoverschrijdende eindtermen leren leren.

De school beoogt een grotere mate van zelfstandig leren bij de leerlingen in de derde graad. Zij moeten grotere gehelen verwerken en meer verantwoordelijkheid voor het eigen leren opnemen. Uit de doorlichting blijkt evenwel dat de mate waarin leerlingen naar zelfstandig leren worden begeleid, niet eenduidig is. De aanpak verschilt van vak tot vak en van leraar tot leraar.

De school besteedt ook aandacht aan de planning van het leren aan de hand van planningsagenda's en via ondersteuning bij de examenplanning in de eerste en de tweede graad. De school bewaakt verder de spreiding van de studiedruk. In de eerste graad gebeurt dit aan de hand van een maandkalender. Er is avondstudie voor leerlingen die op school wensen te studeren. Leerlingen die afwezig waren, dienen inhaaltoetsen af te leggen.

De school stelt de vakleraar verantwoordelijk voor de vakgebonden remediëring. Uit de doorlichting en uit de meestal gunstige leerlingresultaten blijkt dat zij hun verantwoordelijkheid ter zake opnemen. Er zijn evenwel weinig sporen van communicatie hierover.

De school investeert verder in remediërende leerbegeleiding via de klastitularis, via studiebegeleiders en via het ondersteunen van leerlingen met leerstoornissen en van taalwakke leerlingen. De klastitularis helpt leerlingen met aspecten van leren leren. De studiebegeleiding intensificeert deze remediëring voor leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben. Leerlingen doorlopen hiervoor sinds het huidige schooljaar een individueel traject. Voor leerlingen met specifieke noden is er een stapsgewijze aanpak die resulteert in geïndividualiseerde begeleidingsplannen met waar nodig een vakgebonden concretisering. De maatregelen worden door de leraren goed opgevolgd.

De school stelt zich de laatste twee schooljaren tot doel haar leerlingen nog beter op te volgen en de effecten van de begeleidingsmaatregelen via een geoptimaliseerde informatiedoorstroming beter in kaart te brengen. Hiertoe is de werking van de klassenraad bijgestuurd. Ook zijn de voorbereiding en naverwerking van de oudercontacten op punt gezet. De school wil om dezelfde redenen ook het gebruik van het leerlingvolgsysteem verbeteren. Dit instrument wordt in toenemende mate aangewend, onder meer om leerlingendossiers en begeleidingsplannen te communiceren, de klassenraad voor te bereiden en om studiebegeleiding te registreren. De vakgebonden informatie is evenwel in veel gevallen weinig concreet, verwijst vooral naar inzet en gedrag en zelden naar verfijnde diagnoses of begeleidingsinitiatieven. Er zijn nogal wat vakken waarover geen informatie beschikbaar is. Ook de rapportcommentaren en agenda's verwijzen zelden naar vakgebonden remediëring. Hoewel leerlingen van nabij worden opgevolgd, maakt dit gebrek aan concrete informatie het voor de school moeilijk om het resultaat van vakgebonden begeleidingsmaatregelen te evalueren en eventueel bij te sturen.

De aandacht voor deskundigheidsbevordering op het vlak van leer- en leerlingenbegeleiding blijkt uit interne en externe nascholingen. De aansturing en opvolging via het schoolwerkplan tonen aan dat de school een ontwikkelingsgerichte aanpak hanteert.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

Een rode draad doorheen de evaluatiepraktijk is de doelgerichte en ondersteunende aanpak van de directie. De schoolleiding hecht veel belang aan het inhoudelijk afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en aan verticale en horizontale coördinatie. De evaluatiepraktijk is een beleidsmatig aandachtspunt sedert vorig schooljaar. De schoolleiding wil de kwaliteitszorg voor de leerlingenevaluatie overdragen op vakgroepniveau. Het korps wordt hiervoor gesensibiliseerd tijdens personeelsvergaderingen, pedagogische studiedagen en via gestuurde opdrachten voor de vakgroepvergaderingen. Vooral in de eerste graad werd de evaluatie de laatste jaren gelijkgericht gemaakt. Ook zijn er een aantal initiatieven voor de moderne vreemde talen in de tweede en de derde graad. De school heeft echter geen uitgeschreven visietekst waarin de belangrijke uitgangspunten voor haar evaluatiebeleid aan bod komen.

De verwachtingen en de afspraken rond de evaluatiepraktijk worden nog onvoldoende geïmplementeerd. De controle en de opvolging ontbreken omdat de leiding vertrouwt op de professionaliteit en de verantwoordelijkheidszin van de leraren. Hierdoor ontstaan er kwaliteitsverschillen. In sommige vakken wordt de evaluatiepraktijk te weinig gekoppeld aan de eindtermen en aan de verwachtingen in de leerplannen. Ook de opvolging van school- en vakattitudes en de evaluatie van de onderzoekscompetentie in de verschillende polen gebeuren weinig gelijkgericht.

De evaluatie heeft nog overwegend de functie van resultaatbepaling. De puntenverhouding tussen dagelijks werk en de examens wijst op een veeleer sterke productgerichtheid in de meeste vakken. De inspanningen die leerlingen leveren tijdens het schooljaar, worden door deze verhouding niet sterk gehonoreerd. Deze aanpak spoort niet met de aanbevelingen rond procesevaluatie in de meeste leerplannen.

Toch zijn er ook aanwijzingen voor een groeiende aandacht voor procesevaluatie. De schoolleiding beschouwt de evaluatie als een deel van het leerproces en stuurt aan op het geven van feedback. De meeste leraren wenden de evaluatie formatief aan, door de toetsen en taken met de leerlingen te bespreken.

Het organisatorische en praktische kader voor de evaluatiepraktijk is, samen met enkele algemene richtlijnen, opgenomen in de informatiebrochure, het schoolreglement, het schoolwerkplan en het vademecum proefwerken. Voor aanduiding van de vakken met gespreide evaluatie steunt men op traditie en/of de opmerkingen rond tijdsbesteding voor evaluatie uit het vorige doorlichtingsverslag. De school communiceert concrete afspraken via vakwerkgroepen, personeelsvergaderingen en de pedagogische studiedagen.

De leerprestaties zijn goed in alle graden en studierichtingen. Bij sterk afwijkende leerlingenresultaten voor bepaalde vakken worden door de directie gepaste maatregelen genomen om het welbevinden van ouders en leerlingen te bewaken.

Voor de studiebekrachtiging werkt de school niet volgens een vaste procedure en/of op basis van criteria. Uit de notulen blijkt dat de delibererende klassenraad in voldoende mate vertrekt van een toekomstgerichte houding. Aansluitend op de delibererende klassenraad wordt de studiekeuze van elke leerling besproken. De resultaten van vakantietaken worden goed opgevolgd en zijn vaak een instrument om de leerling te helpen het vak beter te beheersen.

De deliberatiepraktijk ondersteunt de leerling soms echter nog te weinig bij de keuze van een andere studierichting. Bij B-attesten worden er overwegend clausuleringen voor een onderwijsvorm geformuleerd. Hierdoor laat men studierichtingen met een vergelijkbaar curriculum open, die niet altijd aansluiten bij de mogelijkheden van de leerling. Het gebeurt ook dat leerlingen, op basis van een B-attest met clausulering voor bepaalde studierichtingen van het aso, nog overgaan naar andere studierichtingen uit het aso die eigenlijk niet aansluiten bij hun talenten.

De motivering van de B- en C-attesten gebeurt nog niet optimaal. De begeleidingsacties worden niet aangewend door de delibererende klassenraad om de attestering grondig te onderbouwen.

Na de vorige doorlichting heeft de school geïnvesteerd in professionalisering rond evaluatie zowel via interne als externe nascholingen. Ook de bevragingen van oud-leerlingen leveren vaak zinvolle aandachtspunten op. De nieuwe inzichten over de evaluatiepraktijk worden beperkt toegepast en de bijsturingen zijn leraar- en vakgroepgebonden.

De school verzamelt veel gegevens over de studieresultaten, de attestering, de opvolging van de adviezen, de doorstroming, de resultaten van de geclausuleerde leerlingen in de vervolgscholen en de resultaten van de vakantietaken. Zij analyseert deze echter onvoldoende met het oog op de zelfevaluatie van de evaluatie- en deliberatiepraktijk. In de vakgroepen gebeurt dit evenmin. Opvallende studieresultaten of attesteringgegevens worden nog al te vaak toegeschreven aan de studiehouding en capaciteiten van de leerlingen. Ze leiden onvoldoende tot reflectie over en bijsturing van het onderwijsproces.

4.3.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning.

Motivering

Voor de rapporteringspraktijk is geen schoolvisie uitgewerkt. Om de gelijkgerichte aanpak van het schoolteam te versterken is er wel een uitgebreid afsprakenkader (o.a. puntenverdelingen, voorbeeldrapporten, verhouding kennis en vaardigheden in de scores en andere berekeningsschema's).

De opmaak en invulling van de rapporten gebeuren op basis van een elektronische format. De rapporten dagelijks werk (maandrapporten) zijn opgebouwd volgens een overzichtelijk rooster waarin de vakken en de respectievelijk behaalde scores zijn opgenomen. De proefwerkrapporten (trimester- en semesterrapporten) bevatten, naast kolommen met de totaalscores en de klasmedianen per vak, de punten van het dagelijks werk en de proefwerken. In de rapporten is geen globale evaluatie van attitudes opgenomen.

De leerlingen en hun ouders worden uitvoerig ingelicht over hoe de rapportering in de school verloopt. In de eerste graad worden vier maand- en drie trimesterrapporten uitgereikt. De trimesterrapporten zijn samengesteld uit de punten van het dagelijks werk en de proefwerken van een periode (Kerst, Pasen en juni). Elke trimesterscore staat voor een derde van de punten in het jaartotaal. In de bovenbouw zijn er vier maandrapporten en twee semesterrapporten. Het rapport van het eerste semester telt voor 40% van het jaartotaal en dat van het tweede semester voor 60 %. In de jaartotalen verhouden de punten van het dagelijks werk en de proefwerken zich voor heel wat vakken volgens dezelfde breuk (40/60). Voor een aantal vakken is de evaluatie gespreid georganiseerd en worden geen proefwerken afgenomen.

Onderaan de rapporten is een ruimte voorzien waar de klastitularis een bondige reflectie van de klassenraadbespreking kan noteren. De school heeft ervoor gekozen om bij de vakken zelf geen commentaren of bijsturingsvoorstellen te vermelden. Uit de notities op de rapporten - die veelal in een stimulerende toon zijn geformuleerd - blijkt dat de school oog heeft voor het motiveren van haar leerlingen.

Om het commentaar van de klastitularis op het rapport te voeden, wordt van de vakleraren verwacht dat zij hun opmerkingen en remediërvorstellen per leerling in het elektronisch puntenboek of het leerlingenvolgsysteem noteren. In de praktijk gebeurt dat te sporadisch. De informatiewaarde van de commentaren op de rapporten blijft dan ook beperkt. Er is weinig duiding van de resultaten en er worden weinig voorstellen voor remediëring gedaan. Het is verder de bedoeling dat de leraren de toetsenscores via de leerlingenagenda's of de toetsen communiceren en bij minder goede resultaten becommentariëren. Bij gebrek aan beleidsmatige opvolging komen leraar- en vakgebonden verschillen voor. Dus ook hier is de rapporteringspraktijk voor verbetering vatbaar.

Niet alle B- en C-attesten worden in voldoende mate gemotiveerd. In een aantal gevallen ontbreekt de motivering helemaal, wat een inbreuk is tegen de regelgeving. Soms is de motivering zodanig summier dat ze juridisch aanvechtbaar is. Het B.V.R. van 19/07/2002 stelt in art. 5, §8: "Adviezen en beslissingen van de delibererende klassenraad moeten steeds gemotiveerd zijn". Omzendbrief SO 64 stelt in rubriek 8.1.7: "Bij mededeling aan de betrokken personen van de beslissing om een oriënteringsattest B of C toe te kennen is nadere verklaring vereist ..."

De school beschikt niet over een instrumentarium dat haar in staat stelt om de kwaliteit van haar rapporteringspraktijk in kaart te brengen. Er is bijgevolg ook geen systematische gegevensverzameling en -analyse die tot gerichte bijsturingen leidt.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school wordt geleid door een directieteam met een algemeen directeur, een directeur en een adjunct-directeur. Hun taken zijn duidelijk omschreven zodat het personeel en de andere schoolpartners weten welke beleidsverantwoordelijke aan te spreken voor welke materies. Naast de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het uitbouwen van de beleidsmatige aspecten van de schoolwerking, staat de algemeen directeur op het vlak van het onderwijskundig-pedagogisch beleid vooral in voor de tweede en de derde graad en de directeur voor de eerste graad en de leerlingenbegeleiding. De adjunct-directeur coördineert het financieel en logistiek beleid. Hun leiderschapsstijl getuigt van betrokkenheid, openheid en onderwijskundige deskundigheid.

De samenwerking met de scholengemeenschap situeert zich op het vlak van het welzijnsbeleid, het (rationeel) onderwijsaanbod en het onderwijskundig beleid. Meer recentelijk werd er ook een aanzet gegeven tot samenwerking in het kader van de schoolloopbaanbegeleiding van de leerlingen en van een rationeler personeelsbeheer. De samenwerking met het basisonderwijs is structureel ingebouwd en bevordert de vlotte aansluiting van beide onderwijsniveaus.

De pedagogische visie steunt op vier pijlers: maximale ontplooiing, verantwoordelijkheidszin, zorgzaamheid en betrokkenheid. Vanuit deze invalshoeken tekent de directie op een pragmatische wijze beleidslijnen uit die geconcretiseerd worden in de schoolbrochure, het schoolreglement, het dynamisch schoolwerkplan en in een aantal visieteksten o.a. over de vakgroepwerking en de begeleidende klassenraden. Om de visie gestalte te geven is er de laatste jaren sterk geïnvesteerd in het aanbieden van eigentijds onderwijs in een krachtige leeromgeving met activerende didactische werkvormen en ICT-ondersteuning. Uit de doorlichting blijkt dat de school hier goed in slaagt. Het zorgbeleid en de evaluatiepraktijk worden sinds enkele jaren als prioritaire aandachtspunten opgenomen. De ontwikkelingen op dit vlak zijn volop aan de gang. De personeelsleden kennen de beleidsprioriteiten en dragen doorgaans hun steentje bij tot de realisatie ervan.

Het directieteam laat zich bij de besluitvorming ondersteunen en inspireren door het pedagogisch team, de vakgroepen en de verschillende raden en werkgroepen en streeft hierbij een sterk participatieve aanpak na. Consequent met haar opvoedingsproject besteedt de school speciale aandacht aan de inspraak van leerlingen via de leerlingenraden. Verantwoordelijke leerlingen worden opgeleid om de raden aan te sturen. Leerlingen organiseren heel wat activiteiten. De werking wordt nauwgezet opgevolgd door het pedagogisch team en de leerlingen evalueren hun eigen werking. Ook ouders worden betrokken bij de besluitvorming. Ze geven bovendien mee gestalte aan het schoolleven o.m. door thematische avonden te plannen en te werken rond verkeersveiligheid.

Een vlotte doorstroming van informatie naar alle schoolparticipanten ondersteunt de besluitvorming. Er zijn wekelijkse meldingen op het elektronisch platform, verslaglegging, tijdingen, een nieuwsbrief voor de leerlingen, mailverkeer en informeel overleg.

Het talenbeleid was een aantal schooljaren geleden een aandachtspunt voor het schoolbeleid. Dat leidde tot een aantal initiatieven, onder meer een screening van alle leerlingen in 1A inzake taalvaardigheid, het opstellen van een algemene bladwijzer instructietaal, een vakgebonden begrippenlijst voor een aantal vakken en een e-mailwijzer, gericht op een correct taalregister in verschillende vormen van e-mailverkeer. Een behoorlijk aantal vakgroepen hanteert deze documenten en instrumenten. Voor de verschillende doorgelichte vakken werd goede aandacht voor talige ondersteuning vastgesteld. De school is er zich evenwel van bewust dat het talenbeleid verder kan worden geactualiseerd en bijgestuurd.

De slagkracht van het beleid draagt bij tot de goede resultaten van de school voor wat de studieresultaten van de leerlingen betreft, de slaagcijfers in het hoger onderwijs en het algemene welbevinden.

De school staat regelmatig stil bij de effectiviteit van haar eigen werking. Het globaal reflectief vermogen en de open en lerende houding van beleidsteam en leraren bieden voldoende garantie om de tekorten op vakkenniveau zelfstandig bij te sturen.

De schoolleiding legt de kwaliteitszorg voor de onderwijspraktijk (leerplanrealisatie, leerlingenevaluatie, leerbegeleiding) in handen van de vakgroepen. Er wordt verwacht dat vakgroepen de leerplannen implementeren en leerplangericht evalueren. De vakgroepen worden aangemoedigd om via een vakwerkplan eigen prioriteiten vast te leggen en de eigen werking jaarlijks te evalueren. Aangezien de vakgroepwerking inhoudelijk beperkt wordt opgevolgd door de schoolleiding, treft men echter verschillende snelheden aan in de werking. De directie is zich hiervan bewust.

De dagelijkse werking wordt permanent geëvalueerd en bijgestuurd op basis van de inbreng van alle participanten. De systematische aandacht voor effecten is voor verbetering vatbaar, al is er een aanzet om gegevens te verzamelen en te analyseren. De school probeert hierbij, bij wijze van benchmarking, een aantal externe referentiecijfers en aanbevelingen van audits te gebruiken. Om het deliberatiebeleid te evalueren werden de studieresultaten in het vervolgonderwijs verzameld van leerlingen die uitstromen. Ook de resultaten in het hoger onderwijs worden bijgehouden en geanalyseerd. De school heeft verder het welbevinden van de leerlingen in kaart gebracht. Via een kwaliteitsinstrument nam ze het algemeen beleid en de werking van de pedagogische raad onder de loep.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de brede harmonische vorming;
- het leer- en leefklimaat;
- de preventieve leerbegeleiding;
- de materiële uitrusting;
- een aantal initiatieven met betrekking tot het talenbeleid;
- de professionaliteit van de meeste personeelsleden.

Wat betreft het algemeen beleid

- het participatief beleid;
- de organisatie van de schoolwerking ;
- de ontwikkelingsdynamiek;
- de aansturing van de vakgroepwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de registratie van de vakgebonden remediëringsinitiatieven;
- de verdere uitwerking van het talenbeleid;
- de evaluatiepraktijk;
- de rapporteringspraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- de opvolging van de vakgroepwerking.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de leerplanrealisatie voor socio-economische initiatie in de eerste graad moderne wetenschappen.

Wat betreft de regelgeving

- de motivering van de B- en C-attesten.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Vinciane Vanderheyde de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	